

TÌNH HÌNH CÁC VỤ VIỆC PHÒNG VỆ THƯƠNG MẠI LIÊN QUAN ĐẾN VIỆT NAM 6 THÁNG ĐẦU NĂM 2021

Xuất khẩu hàng hóa của Việt Nam thời gian gần đây ghi nhận sự tăng trưởng mạnh mẽ tại nhiều thị trường một phần do tận dụng được các ưu đãi thuế quan từ những Hiệp định thương mại tự do (FTA) mà Việt Nam đã ký kết. Tuy nhiên, các doanh nghiệp xuất khẩu của Việt Nam cũng phải đối mặt với ngày càng nhiều hơn những rào cản phi thuế quan do các nước nhập khẩu dựng lên để bảo vệ các ngành sản xuất nội địa của mình. Một trong những rào cản phi thuế quan được các nước sử dụng phổ biến là các biện pháp phòng vệ thương mại (PVTM) bao gồm chống bán phá giá, chống trợ cấp và tự vệ.

Trên thực tế, hàng hóa xuất khẩu của Việt Nam đã và đang bị bủa vây bởi các biện pháp PVTM từ nhiều nước nhập khẩu khác nhau, với sự gia tăng cả về số lượng và tính chất phức tạp của vụ việc. Đáng chú ý, năm 2020 Việt Nam phải đối mặt với 39 vụ kiện PVTM mới, cao gấp 2,5 lần so với năm

2019. Nguyên nhân chính được cho là dịch bệnh Covid 19 đã tác động tiêu cực tới nhiều nền kinh tế trên thế giới, khiến cho nhu cầu tiêu dùng sụt giảm gây khó khăn cho các ngành sản xuất nội địa. Trong khi đó, xuất khẩu của Việt Nam vẫn đạt tăng trưởng ấn tượng 6,5%, đặc biệt ở một số thị trường trọng điểm, cạnh tranh với hàng nội địa của các nước này, khiến họ phải tìm đến các biện pháp PVTM để ngăn chặn sự gia tăng nhập khẩu từ Việt Nam.

Sáu tháng đầu năm 2021, hàng hóa xuất khẩu của Việt Nam phải đối mặt với 07 vụ kiện PVTM ở nhiều thị trường xuất khẩu khác nhau (Chi tiết xem Bảng 3). Đồng thời, nhiều vụ kiện được khởi xướng từ trước đã có quyết định áp thuế tạm thời hoặc cuối cùng (Chi tiết xem Bảng 2). Lũy kế đến hết Quý II/2021 đã có tổng cộng 208 vụ kiện PVTM do nước ngoài khởi xướng đối với hàng hóa xuất khẩu của Việt Nam.

Trong giai đoạn 6 tháng còn lại của năm 2021, nền kinh tế thế giới được dự báo sẽ tiếp tục khó khăn do dịch bệnh vẫn diễn biến phức tạp ở nhiều quốc gia và khu vực, xu thế bảo hộ có thể sẽ gia tăng ở nhiều thị trường xuất khẩu. Vì vậy, các doanh nghiệp của Việt Nam phải sẵn sàng cho nguy cơ bị khởi kiện PVTM ở các thị trường xuất khẩu, cũng như các sự chuẩn bị đầy đủ về nguồn lực để có thể đối phó hiệu quả với các vụ kiện một khi gặp phải.

Ở chiều ngược lại, Việt Nam cũng đã và đang sử dụng các biện pháp PVTM như một công cụ để ngăn chặn các tác động tiêu cực của hàng hóa nhập khẩu đối với các ngành sản xuất trong nước. Trong nửa đầu năm 2021, Việt Nam đã khởi xướng 01 vụ điều tra chống bán phá giá đối với sản phẩm vật liệu hàn từ Trung Quốc, Thái Lan và Malaysia; áp thuế kếp chống bán phá giá và chống trợ cấp đối với sản phẩm đường mía của Thái Lan; ra quyết định áp thuế chống bán phá giá tạm thời đối với sản phẩm thép hình chữ H của Malaysia... (xem chi tiết tại Bảng 1). Lũy kế đến thời điểm hiện tại, Việt Nam đã khởi xướng 22 vụ kiện PVTM (15 vụ CBPG, 1 CTC và 6 tự vệ) đối với nhiều sản phẩm từ các quốc gia trên thế giới. ■

